

A HALÁSZAT MINDEN ÁGAZATÁT FELŐLELŐ SZAKLAP.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET ♦ ♦ SZERKESZTI: UNGER EMIL DR

:: :: Kéziratok és szakkérdések :: ::
a szerkesztőség címére küldendők.

Előfizetési díjakat és hirdetések az
Országos Halászati Egyesület
(Budapest, V. ker. Kossuth Lajos-tér 11
:: :: II. emelet 213.) fogad el. :: ::

Szerkesztőség: Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.

M. Kir. Halélettani és Szenny-
vztisztító Kísérleti Állomás

MEGJELENIK EGYELŐRE MINDEN HÓ KÖZEPÉN.

Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nemtagoknak előfizetési díj: {
Egész évre 12 pengő.
Fél évre 6 pengő.
Külföldre egész évre 16 pengő.
Állami alkalmazottaknak 50%-os kedvezmény jár.

:: :: Verantwortlicher Redakteur: :: ::
Dr. EMIL UNGER.

:: Administration: Ungarischer ::
Landes Fischerei Verein,
BUDAPEST, V.,
:: :: Kossuth Lajos-tér 11. II. 213. :: ::

HALÁSZAT — (FISCHEREI)

FACHBLATT FÜR DIE GESAMTINTERESSEN DER FISCHEREI
Organ des Ungarischen Landes Fischerei Vereins Budapest.

Redaktion: Kgl. Ung. Ver-
suchsstation für Fischerei-
biologie und Abwässerbe-
seitigung Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.

TARTALOM: A Balaton halásztópográfiája — A dévérkeszeg (*Abramis brama* L.) és az ezüstösbalin (*Blicca björkna* L.) kereszteződése a Fertőben. *Dr. Mika Ferenc.* — Édesvízi halászat. *Répássy Miklós.* — Hirdetmény — Társulatok—Egyesületek — Külföldi lapszemle. Újdonságok—Vegyesek — Árjegyzékek—Hirdetések

INHALTSANGABE FÜR DAS AUSLAND: Die fischereiliche Topographie des Balaton Sees. — Über Bastarde des Brachsens und des Güsters im Fertő-See. — Süßwasser Fischerei. — Kundmachung. — Gesellschaften und Vereine. — Auslandschau. — Fischpreise. — Annoncen.

A Balaton halásztópográfiája.

A Balaton hatszáz km² kiterjedésű, ezüstösen csilámló víztükre, a környező regényes hegytetőkről nézve tökéletes egységet mutat. Ez a lenyűgöző kép ihlette meg Kossuth Lajost is, egy Balatonfüreden töltött gyönyörű nyárutói estén, amikor a tó megragadó szépségeit költőien szárnyaló szavakkal dicsőíti és többek közt ezeket írja: „Ablakom előtt suttogva terül el a Balaton, mint egy nagyszerű tükör, amelyet önszemléletére alkotott a Mindenható...”

Csak a soktaréjú tihanyi félsziget osztja kétfelé ezt a hatalmas vízterületet, amelynek lankás, hegyek lábainál elfutó partvonala aránylag szegényes csipkéződést mutat, különösen a keleti és déli oldalon. Ha a szabad természetben laikus szemmel nem is láthatjuk, a térképi ábrázolás mutat mégis némi tagozódást ezen a pompás egységnek tetsző vízfelületen. Az a képzelte vonal, amely a Siótorok középvezonától az Alsóörs-Almádi-i határon épült régi csárdaház iránt húzódik, a somogyi vizet a veszprémmegyeitől, — az az egyenes pedig, amely az akaratnyi Nagyfát a tihanyi ősi kolostor kettős tornyával köti össze, az előbbi határvonallal való kereszteződésétől Tihanyon át egész a Zalatorok feletti tóközépig: a somogyi Balatont a zalamegyeitől választja el.

De a megyei vízi határokon kívül maguknak az egyes parti községeknek vízterületei is ki vannak jelölve a Balaton vízi telekkönyvében, — az előbb említett középvezon szolgálatán nemcsak megyehatár, hanem köz-

ségi vízhatár gyanánt is a somogyi és zalai, illetve — a Siótól keletre — a déli és északi parton fekvő egy-
képpen veszprémmegyei községek vizei között.

A nagy tó köré települt kerek 50 községnek ezeket a vízi „mesgyéit” bizony nem volt könnyű észben, még kevésbé — tiszteletben tartani a kerítőháló húzásánál, a meghalászkodó vizek kiválasztásánál. Egy emberöltővel ezelőtt, mikor még a Balaton halászatát községenként más és más kisbérő kezelte, a víznek nem lévén — kerítése, a halászbokrok elég gyakran követtek el határsértést a szomszéd község bérlőinek kárára, amiből kifolyólag kártérítési perek, helyszíni szemlék, bírói kiszállások is kerekedtek, ahogy ezt szépen megírja Herman Ottó (Földr. Közl. 1892.) és később Eötvös Károly is az „Utazás a Balaton körül” c. szép meséskönyvében. A kenesei halászok egyik télen olyan tömeg halat fogtak ki a jég alól, hogy az egész Balaton körül leesett a fogas ára. A siófoki halászbérő azt vitatta, hogy a szerencsés fogás már az ő vizéből került ki, amelybe a keneseiek belehalásztak. Az enyingi járásbíró helyszíni szemlélt tartott a jégen, és eskü mellett jelölték ki a be-döntött lék helyét, éppúgy, mint a halomba hányt haltömeg helyét az ajtólék mellett.

A vízi perpatvarok — igazat szólva — a legritkább esetben származtak a hibás tájékozódásból, vagy a látási viszonyok zavarosságából, amivel a ludas fél takarózni szokott; inkább a tószéli vizek zavarosságából, amely dúsabb zsákmányt ígért a halászsoknak a szomszéd vizén, mint a saját gazdájukén. A zavarosban

való halászás volt mindig is az ősztökélője és éltető vágya minden vérbeli bokor-elejének, csakhogy a „régí jóvilágban“ bizony nem kereshette ki magának a legjobb, legölmosabb, vagy legszökébb vizeket, mint most, amikor bátran irányíthatja hajóját a legtöbb hallal biztató „sarkak“ felé.¹ A zánkai víz pl — ahogy Jankó Jánosnak mesélték² — oly kicsiny volt, hogy húzóhálóval akkoriban meghalászni sem lehetett, hacsak bérlője a szomszéd akali víz bérlőjével nem húzatott, akivel aztán a fogáson osztozkodni kellett. Lellén pedig, ahol a víz, egyeseké volt, olyan gazda is volt, akinek vize egy méter keskeny szalagban nyúlt be a parttól a tó közepéig; ő maga persze akarva sem halászhatott volna rajta, így kénytelen volt a szomszédokkal egyesülve bérbeadni. Hogy a mai egységes kezelés mellett is megcsalódik a halászmester s a várt haltömeg közben odébb állt a tanyából, az megesik bizony elég sűrűen, de, hogy hibásan tájékozódják, ezt bajos elhinni egy balatoni bokor-elejről, de még a vezereséről, vagy kiskormányosáról is.

Éjjel úgy, mint nappal, derűs időben éppúgy, mint a ködben, a halász mindig tudja, hol van, milyen messzire a parttól, milyen közel, a bekerítendő vízszakaszhoz, amelyet ősi mesterszóval „vonyó“-nak, „vető“-nek, vagy újabban s mind általánosabban „tanya“-nak neveznek. A Balatonra legjellegzetesebb talán az ősi magyar „vonyó“ név, amelyet Tihanyban s a félsziget körül egész Füredig és Akaliig használnak; a „vető“ (ebből, hogy „tanyát vetni“) a keszthelyi, boglári és llelei származású halászok mesterszava, a „tanya“ nevet Siófokon a 60-as években odakerült szentesi és mindsenti halászok után kezdték emlegetni. Manapság már a legtöbb telep halásza ezt az orosz eredetű kölcsönszót használják a tősgyökeres, patinás „vonyó“ helyett.

Nemzedékről-nemzedékre öröklődnek azok a tájékoztató pontok, hegyek, partfalak, nyergek, szakadékok, metszések, öregfák, sorfák, csoportfák, nádasok, templomok, házak, főleg vasúti bakterházak, amelyek irányadóul szolgáltak egyenként a megszűrendő víztömeg (tanya) megjelölésénél, *kettesével* pedig a parttól való „rugató“-távolság megbecsülésénél.

Mindenkit, aki balatoni nagyhalászatot már részt vett és a halászmester munkáját figyelemmel kísérte, bámulatra ragadott az a céltudatosság, amellyel a bokorvezető a hálóját kiszolgáló gőz-, vagy motorhajót a már indulás előtt kiszemelt tanyára irányítja, az a biztosság, ahogyan a háló elszórásának helyét és irányát, a parttól való távolságát megállapítja s az a pontosság, amellyel a tőfenék mélységére, keménységére vagy sárosságára (kües, bockás, sáros, kenyőfödes stb.) a tanyák bármelyikénél ráemlékszik.

Azzal az új renddel, hogy 1900 óta a Balaton halászata egységes kezelés alatt áll és 20—25 apró bérlő helyett legelőbb négy, aztán fokozatosan több s ma már kilenc telep közvetítésével központilag történik a haltermelés irányítása, a halásztanyák szerinti elgazodásban lényeges változás nem állt be, hacsak az nem, hogy a félszázad előtti, Herman Ottó korabeli gyalomhálóok hossza 140—600 m-ről lassanként 1200 m-re növekedett, — noha még a 600 m-esek, jégi halászatnál a 400 m-esek is használatban vannak — és így a hajdan halászszájon forgott sokszáz tanyanév közül egy bizonyos mennyiség kikopott a használatból. Amíg azelőtt pl a tihanyi félsziget körül Herman Ottó 36, Visky Károly

¹ A balatoni halász „sarak“-nak mondja az öblöt és „ór“-nak a part beugrását, amint ezt később a tanyaneveknél látni fogjuk.

² A balatonmelléki lakosság néprajza. 305. lap.

42 tanyanevet sorol fel, amelyből azonban a ma is élő, 70 éven felüli öreg halászok szerint csak 32 volt „igazi“, rendes, ősi „vonyóhely“,¹ — ma már alig van több 28-nál alkalmazásban.

De míg viszont az egy-két nemzedék előtti halászmester csak 10—15 km-es partvonal tanyái közt válogathatott, csak ezeknek a természeti viszonyait tanulhatta ki alaposan, addig a mai bérlőtársaság mesterei 50—80 km hosszú partszakaszt ismerhettek meg töviről-hegyire, sőt vannak olyanok is köztük, akik 20—30 éves szolgálatuk óta több telepen mesterkedvén, a Balaton egész 200 km-es parthosszának összes halászvonyóit sorra meg tudják nevezni. Igaz, hogy ezek már hajóvezetői oklevélre is szert tettek és az ősöktől örökölt ősztönös tájékozódó képességen, meg a konvencionális tájékoztató pontokon kívül a fluid-kompassz iránytűjének adataira is támaszkodhatnak.

Mielőtt az utolsó 12 év óta gyűjtött, ma is használatos tanyanevek felsorolását adnám, egy kis visszatekintést tartok szükségesnek a néprajzi irodalom idevágó adataira. Herman Ottó, az ősfoglalkozások tanulmányozásának úttörő mestere, volt az első, akinek érdeklődését megragadták azok a törölmetszett, sokszor derűsen, sőt pajzánul ötletes szavak, amelyekkel a magyar halászok a halasvizeknek húzóhálóval egy vetésre meghalászható részeit megnevezték. Már ő megállapítja a „tanya“ szónak orosz eredetét (tonja), amit a háború alatti tapasztalataim után magam is megerősíthettem. (Magyar Halászat Könyve, 831. lap. 1887.) Még nagy művének megjelenése előtt, a Term.- tud. Közöny 1886. évfolyamában felhívást intéz a társulat közel 6000 tagjához, hogy segítsenek összegyűjteni a halászok száján élő tanyaneveket, s köszönettel adózik Kardos György keszthelyi halászmesternek, aki a keszthelyi öblől partjairól egy kis sorozat — ma is nagyobbára használatos — vetőnevet küldött be neki.² Magában a nagy műben, a magyar halászat multjáról szóló fejezetben a Balatonról 9 kenesei tanyának nevét sorolja fel. A „látott hal“-ról szóló sokat idézett fejezetben a 36 tihanyi vonyót, meg a 8 „tekintőt“, ahonnan a „hegyenjárók“ a gardahalászokat irányítják, mind sorra megnevezi.³ Ugyanez a tihanyi vonyó- és tekintő-névsor jelent meg a Földrajzi Közlemények 1892. évfolyamában, Herman Ottónak a Földr. Társaságban „A Balaton halásztalpo-grafiájáról“ tartott előadása lenyomataképpen.

(Folyt. köv.)

A dévérkeszeg (*Abramis brama* L.) és az ezüstösbalin (*Blicca björkna* L.) kereszteződése a Fertőben.

Irta: dr. Mika Ferenc (Sopron) (Folyt.)

Állataink biotopja: a Fertő nagykiterjedésű, laposfenekű tó. Vízállása sekély és ingadozó. A part és a síkvíz között mélység tekintetében oly kevés az eltérés, hogy ez alapon övekre, litorális etc. régióra felosztani lehetetlen. A tó azonban biológiai szempontból egységesnek

¹ Visky Károly néprajzi múzeumi ör kitérő dolgozata sok képpel illusztrált hű leírását adja „Tihany őshalászatának“, amelyről Herman O. klasszikus életképe után is igen sok érdekeset tud mondani. (Népelet-Értesítő 1932.)

² Kardos György, akinek Herman Ottó az ő nagy műve bevezetőjében is „forró köszönetet“ mond a mesterszavak és halászszerzők gyűjtésében nyújtott segítségért, ma is friss egészséggel hordozza több, mint 80 év terhét csontos, szikár, mindig takarosan ruházott testében.

³ Csak a nagy tudós gyenge hallásának lehet tulajdonítani, hogy a vonyónevek közül egyik-másik (Öregláb, Kisláb, Ebefon, Szarkány, Láp, Ebefa, Szarkád helyett) hibásan került papírra.

mégsem tekinthető, mert sekély volta miatt a szél alakító hatása két részre oszta:

1. A síkvíz övére, mely közvetlenül ki van téve a szél erejének. Itt az erős áramlás az iszapfejlődést kizárja, a hullámverés folytán a magasabbrendű úszó és alámerülő növényzet csak igen gyér. A vízállás délről észak felé lassan emelkedően a tó magyar területén 50—80 cm mély. Tartós déli szél hatása alatt a tófenék kis része nagyritkán szárazra kerül ugyan, de lakói ezen esetben sem pusztulnak el, mert az áramlással a mélyebb északi részekre sodródnak.

2. A partok mentén elterülő tavak és tócsák övére, melyek a környező nádasok által védettebb fekvésűek. Ennek következtében a feneket 30—35 cm mély iszap borítja és a növényzet igen gazdag. Vízállásuk alacsony, délről északra és a parttól a közép felé emelkedően 20—25 cm mély. E miatt olyan években, mikor a Fertő vízállása a normálisnál sekélyebb, magasabb fekvésűknél fogva gyakran teljesen kiszáradnak (erős, déli szél esetén órák alatt). A nádasok és a sűrű növényzet elzárja a halak elől a menekülés lehetőségét s így a pusztulást csak töredékük kerüli el, melynek a nádszigetek résein, vagy a csatornákon keresztül a nyíltvizekre sikerült kijutnia.

A Fertő vizének hőmérséklete a sekély vízállás miatt a levegő hőmérsékletétől függ. Nagyon ingadozó, még a napszakok is erős eltérést mutatnak. Nyáron 30—32 C^o fokra is felmelegszik, viszont a parti vizek kemény tél esetén fenékgig fagynak. Vize alacsony volta miatt csak kevés oxigént képes felvenni és így tartósabb jégkéreg esetén az oxigén tekintetében igényesebb halfajok élete veszélybe kerül.

Áramlást a tavon csak a szél okoz. Jelentősebb hozzájárulása nincs. Az uralkodó szélirány az északnyugati, mely a vizet a déli részekre nyomja. Tekintve, hogy szélcsend esetén az itt felgyűlt víz visszaáramlik, vagy történetesen déliszél lép fel, a tó vize jóformán mindig mozgásban van. A parti tavakat kivéve, majdnem állandóan zavaros. Az előadottakból következik, hogy a Fertő síkvizében nem képes halainak elegendő táplálékot nyújtani (hiányzik az iszap és a növényzet, erős az áramlás és zavaros a víz), szélvizeiben pedig, melyek táplálékban bővelkednek (gytja, dús növényzet, csendes átlátszó víz) zavartalan fejlődést biztosítani.

A dévérkeszeg teljes kifejlődése után a mélyebb részeket keresve, a Fertőn a nyíltvízbe húzódik, hol elegendő táplálékot nem találván, növekedése megáll és 1/2-kg körül rendszeren abba is marad. E. Walter¹ alábbi megállapítása: „Es gibt Seen mit günstiger Uferentwicklung, die wohlgeneigte Laichplätze und der jungen Blei ein gutes Fortkommen bieten, aber nicht dem Alterem, weil die Grundfauna der Tiefe fehlt“, teljesen ráillik a Fertőre. A Fertő, eltekintve az 1924—26. évek magasabb vízállásától, 1912. év óta alacsony². A dévérkeszegnek tehát már számos generációja nélkülözésnek van kitéve. A tartósan hiányos táplálkozás végül is az egész faj elcsenevészésére vezetett. Ezért jelenleg a Fertőben egy kisebbre növekedő, megnyúlt alakú változata él.

¹ id. mű. p. 313.

² A Fertő vízállása mindig bizonytalan volt és ezért a dévérkeszeg degenerálódása már régebbi keletű. Heckel (id. mű. p. 123) egyedül csak a Fertőben találta meg az Abramis vetula Heckel nevű fajt, („Diese Art fand sich bisher nirgends, als im Neusiedler-See vor“), mely megnyúlt alakjával annyira elüt a dévérkeszeg külső jellegétől, hogy míg Siebold ki nem mutatta: („eine ganz abenteuerlich gestreckte Form des Brachsen, durch Verkümmernung ausgeartet“) önálló fajtanak tekintették.

Az ezüstösbalint hasonló sors érte. A velük kereszteződő fajok életmódjának viszont a tó teljesen megfelelő, táplálékukat bőven megtalálják. Tartózkodási helyük bizonytalan vízállása következtében ugyan gyakran idő előtt elpusztulnak, de a kiszáradást túlélő példányok normális fejlődést mutatnak.

A Fertőben a dévérkeszegen és az ezüstösbalinon kívül a tőponty (*Cyprinus carpio L.*) és a széles kárász (*Carassius carassius L.*) kereszteződik a leggyakrabban. Más fajok korcsát eddig csak szórványos esetekben észleltem, ezeknél is rendszeren az egyik szülő dévérkeszeg, vagy ezüstösbalin volt. A tőponty kifejlődött korában szintén a nyíltvizek lakója és a Fertőben csak hiányosan táplálkozhatván, degenerálódott, amit rossz növekedésén kívül megnyúlt alakja is bizonyít. A széles kárász fejlődése általában normálisnak volt mondható,¹ kivéve a soproni határban levő sekélyvízű parti tócsá-

A Fertő-tó különös, degenerált halai.

kat (pl az ú. n. Hotterlacke). Ezen tócsákban túlnyomóan csak kárászok tanyáztak és pedig a rendes fertői fajnak, a halászok által is megkülönböztetett, nyúlánk, kormoszínű, apróra növekedő változata. (Sok példány oldalvonala is csak tökéletlen fejlődést mutatott.) A tőponty és a széles kárász ivási ideje egybeesik, mindkettőjüké a szélvizekben folyik le. Ezen időszakban tehát a Fertő számos pontján érintkezésbe kerültek. Ennek ellenére a legtöbb ponty-kárász mégis a fentebb említett aránylag csekély kiterjedésű tócsákból került elő.³

Mind ezek alapján E. Leonhardt véleménye³ „Die Ursachen der Kreuzung reiner Arten sind allein in der Entartung der reinen Spezies zu suchen“ igazoltnak látszik. Valószínűnek tartom tehát, hogy a rendszertanilag és életmód tekintetében egymáshoz közelálló dévérkeszeg és ezüstösbalin kereszteződése mindkét faj degenerálódása miatt gyakori a Fertőben.

¹ A széles kárász jóformán teljesen kipusztult.

² Mika, Breuer id. mű. p. 113—114.

³ id. mű. p. 13.

Edesvízi halászat.

Lexikon-tanulmány.

Irta: Répássy Miklós.

(Folytatás.)

Ponty. Tenyésztése. Középeurópa szárazföldi nagy halaspiacainak a tógazdaságokban tenyésztett ponty a tömeghala. A ponty legfőbb természetes tápláléka a vízben élő alsóbbrendű parányi szervezetek, a pontyos tavakat tehát úgy építik, hogy ez a táplálék bőven teremjen vizükben. Ezért a tavak sekélyek, (1'0—1'5 m

ívási idején, május hóban, kicsiny, sekély ivótavakba helyezik. A kikelt ivadékokat, ha kicsiny a tó, júniusban áthelyezik nagyobb területre, hogy elég táplálékot találjon a vízben. Ha elég nagy az ivótó, akkor őszig, sőt ha vannak mély helyei télen át is, benne marad az ivadék; őszig átlag 0'05 kg-ra nő.

A ponty negyedik évében ivarérett; leggyorsabban addig piacra nevelni, mert ezalatt a táplálékot csak növekedésére fordítja. Gyors gyarapodási képessége mellett a harmadik évben 2—3'5 kg-ra nőhet; de már a második év őszén is eléri a piaci súlyt, 0'70—1'50 kg-ot. Ha még egy évig akarjuk tartani, akkor elég, ha a második őszre csak 0'5—0'75 kg-ra növeljük.

Az egyes évjáratokat külön tavakban nevelik. Az üzemenete szerint kora tavasszal megtöltik a tenyésztőtavakat s benépesítik azokat, előre megállapított üzemterv szerint, a teletető medencékben ecélra fenn tartott halanyaggal. Legkésőbb május közepén kerülnek ki az anyahalak az ivótóba. Azután megkezdik a halak takarmányozását; erre rendszerint szemes terményeket (tengeri, rozs, csilagfürt stb.) használnak. A kisebb halak számára megdarálják, a nagyobbaknak egészben, de mindig előre beáztatva adják. Az etetés mértéke a nyári hónapokban éri el tetőfokát, amikor a ponty étvágya a

Teletető tavak az iharosi tógazdaságban.

mélyek,) könnyen felmelegedő vízzel. A ponty csak tavasztól — őszig van bennök; a hideg idő beálltával életműködése ugyanis szinte a mozdulatlanlanságig lecsökken, nem is táplálkozik, növekedése megszűnik; ősszel tehát a tenyésztő tavakat lecsapolják s a halat kiveszedik belőlük. A lehalászott tavak feneké télen át kifagy, felfrissül. Ezalatt a tavakból kikerült hal igen szűk teletetőekben, illetőleg raktármedencékben tartható, amelyek 500—1000 m² nagyságúak, de 1'50—2 m mélyek, s folyton átfolyó friss vízzel láthatók el; a víz fürdőkád módjára felülről bukik be a medencébe és alul folyik ki belőle. Ez a víz hozza a medencében zsúfoltan álló hal lélegzéséhez télen is szükséges levegőt.

Tenyésztésre jó minőségű, némesített anyagot használnak; ez a folyóbéli „vad” pontynál zömökebb s sokkal gyorsabban nő. Változatai a pénzés, tükrös, (kevés pikkelyű) és egészen csupasz ponty. A szaporításra kiválogatott törzset (2 ikrás, 3 tejes) a ponty

Pontyos tógazdaság egy tavának lehalászása. (Hortobágy)

legnagyobb, azután ősz felé ismét csökken és szeptemberben megszűnik. Októberben rendszerint megkezdik

a tavak lehalászását s a téli fagy beálta előtt be is fejezik. A lehalászott anyagot, rendeltetése szerint, külön-külön teledő, illetőleg raktármedencékbe helyezik.

A tavakba kihelyezhető halak darabszáma függ a halak súlyától, függ attól, hogy milyen nagyra akarjuk azokat nevelni, függ a tó minőségétől, valamint attól, hogy mennyi takarmányt adunk a tóba. A tó minőségét aszerint ítélik meg, hogy etetés nélkül mennyi halhús termést ad, értvén ezalatt a betett s kihalászott hal súlya közötti különbséget. Ezt, a minőséget meghatározó termést, területegységre szokás vonatkoztatni. Ha egy kat. holdra 50 kg-nál kevesebb, a tó gyenge; ha 100 kg körül van, a tó közepes; ha 100 kg-on felül van, a tó jó. Legjobb az agyagos talajon épült tavak, ilyeneknél ha jó trágyázó vízzel táplálhatók, a természetes hozam felmehet 200—300 kg-ig is 1 kat. holdon. Minél jobb a tó, annál sűrűbben népesíthetjük s annál bővebben etethetjük a halakat. Etetéssel a természetes hozam 3—4-szeresét érhetjük el. A fokozottabb mértékű etetés már kockázatos. Általában 5 kg szemes takarmányt számíthatunk 1 kg halhús előállítására.

A pontyos tógazdaságokban mindig tenyésztnek ragadozó halakat is 1—10% mennyiségben; ezekre szükség van, hogy a tavakba véletlenül bejutó vadhalat pusztítsák s így a vizet a ponttyal egy táplálékon élő értéktelen anyagtól lehetőleg tisztántartsák; maguk mellett fejlődnek s mert húruk általában finom, jól fizetett piaciáru is szolgáltatnak. Legkedveltebb ilyen ragadozók a fogassüllő és a harcsa; a csukától nálunk már óvakodnak, mert nehéz korlátok között tartani. A pontyos tavaknak járuléka-hala megfelelő viszonyok között a compó is; bár ugyanazt eszi, amit a ponty, de a tó oly helyeit is járja, ahova a ponty nem megy, így compóval a vízterületet jobban ki lehet használni.

A tenyésztett ponty általában az őszi lehalászás után, egészen tavaszig, kerül piacra; hidegebb évszakban nagyobb tömegben is jól szállítható elevenen. Újabban azonban a szállító eszközök tökéletesedésével ott, ahol a piac megkívánja, kisebb mennyiségekben nyáron is szállítják már elevenen.

A pontytenyésztés közgazdaságilag is figyelemreméltó termelési ág, mert olyan (vizenyős, szikes) területeket is használhatóvá tesz, amelyek mezőgazdaságilag jövedelmezően alig, vagy egyáltalában nem művelhetők. Magyarországon ma kereken 16.000 kat. holdon tenyésztnek pontyot; az ország pontytermése 30.000 q-ra becsülhető, annak $\frac{2}{3}$ -a kivitelre kerül. A legrégebb pontyos tógazdaságok Csehországban vannak. Nagy pontytenyésztő országok még Németország, Jugoszlávia és Lengyelország, újabban Franciaországban is termelnek már kivitelre pontyot.* (Folyt. köv.)

Hirdetmény.

A Dunaföldvár-Bátai Halászati Társulat a kötelékébe tartozó Dunaföldvár, illetőleg Solt község északi határától Bata, illetve Szeremle község déli határáig terjedő Dunamedrekben a társulati érdekelteket megillető halászati jogok gyakorlását az alábbi üzemszakaszokra osztva, 1934. évi január hó 1-től 1945. évi december hó 31-ig terjedő egymásutáni 12 (tizenkettő) évre szóbeli és zárt írásbeli versenytárgyalás útján hasznóbérbe adja.

Üzemszakaszok a következők:

I. Üzemszakasz. Dunaföldvár, illetve Solt község északi határa és Solt község déli határa (Vejte pusztaig), illetve ezen ponttól a Duna közép folyására merőlegesen a bölcseki kápolna irányában húzott határvonal közé eső összesen..... 1786 k. h.1045 □öl vízterületeken megillető halászati jogok.

* Irodalom: Répássy M. „Édesvízi halászat és halgazdaság.” Bpest. 1914. a m. kir. földművelésügyi miniszter kiadványa II. kiadás. P. Vogel „Lehrbuch der Praxis der Teichwirtschaft.” Bautzen 1928. Verlag Schmalers Buchdruckerei.

II. Üzemszakasz. Solt község déli határa és Dunapataj község alsó határa, illetve az alsódunapataj-ordasi határtól az ordasi sziget északi csúcsára húzott határvonal közé eső összesen..... 1636 k. h. 481 □öl vízterületeken megillető halászati jogok.

III. Üzemszakasz. A dunapataji déli határ és a Paks-gerjéni közös határtól a Sárközi Ármentesítő Társulat 17-4 k. m. jelző karóra húzott vonalközé eső összesen..... 2454 k. h. 1002 □öl vízterületeken megillető halászati jogok.

IV. Üzemszakasz. Paks-Gerjen községek közös határa és Fajsz község déli határa, illetve a Bogyiszló-Fadd és Fajsz községek közös határa közé eső összesen..... 1938 k. h. 337 □öl vízterületeken megillető halászati jogok.

V. Üzemszakasz. A doromlasi záróöltés és Gógánál a Sár-víz beömlési határa közé eső úgynevezett tolnai holt Duna ágban és a bogyiszlói holt Dunában összesen..... 1275 k. h. 1432 □öl vízterületeken megillető halászati jogok.

VI. Üzemszakasz. A Bogyiszló-faddi-fajszi közöshatár, valamint a Gógánál a Sár-víz beömlése és a koppányi átmetszés északi határa (kisrezéti Duna alsóhatára) közé eső, valamint a taplói holt Dunában és a Sárviznek a taplói holt Duna beömlésétől kezdődő részében összesen..... 3983 k. h. 141 □öl vízterületeken megillető halászati jogok.

VII. Üzemszakasz. A koppányi átmetszés északi határa és Bata község alsó határa közé eső vízterületeken, beleértve az érsekségi Sugovicában és a baracskai holt Dunának a hullámtérbe eső részében összesen..... 2812 k. h. 1277 □öl vízterületeken megillető halászati jogok.

A lepecsételt, felbélyegzett, zárt ajánlatok legkésőbb 1933. évi november 29-én déli 12 óráig nyújtandók be Dr Kőszeghy Mihály halásztársulati elnöknel, Kalocsán, Szent István-utca 1. szám alatt. A borítékon jelzendő: „Ajánlat a Dunaföldvár-Bátai Halászati Társulat üzemszakaszának halászati jog hasznóbérletére”

A szóbeli árverés pedig 1933. november hó 30-án délelőtt 9 órakor kezdődik a Kalocsai Kaszinó helyiségében. A szóbeli árverésről a közgyűlés által kiküldött bizottság jegyzőkönyvet vesz fel.

A beérkezett zárt ajánlatokat a szóbeli árverés után a társulati közgyűlés által kiküldött bizottság bontja fel és azokat végleges döntés végett a társulati közgyűlés elé terjeszti.

A versenytárgyalási és hasznóbérleti feltételeket és ajánlati mintát az érdeklődők Dr Nyáry Béla érs. urad. ügyész irodájában (Kalocsa, Foktői út 2 szám.) hétköznapokon délelőtt 11 és 12 óra között áttekinthetik és ugyanott bővebb felvilágosítást is nyerhetnek.

A jefen hirdetményben kiténtetett területek nagyságáért a társulat semmiféle szavatosságot sem vállal.

Kalocsa, 1933. október hó 12-én. Dr Kőszeghy Mihály társulati elnök.

TÁRSULATOK—EGYESÜLETEK.

Az Országos Halászati Egyesület választmánya f. évi október hó 20-án ülést tartott, amelyen Répássy Miklós elnöklété alatt jelen voltak: br. Szurmay Sándor alelnök, Csörgey Titusz, Hirsch Géza, dr Hoffmann Ede, br. Inkey Pál, Kuttner Kálmán, dr Paluzsa László, dr Schulmann Emil, Zimmer Ferenc, ifj. Zimmer Ferenc és dr Unger Emil választmányi tagok, Fischer Frigyes igazgató, Illésy Zoltán titkár.

Távollétüket kimentették: Tomcsányi V. Pál elnök, Antalffy György, Igmány Aladár, dr Iklódy Szabó János, dr Isgum Ádám, dr Korbuly Mihály, dr Kovács Vilmos, dr Lukács Károly, ifj. Meszlény Pál, Purgly Pál választmányi tagok.

Elnök: üdvözli a választmány megjelent tagjait és örömeinek ad kifejezést, hogy a nyári szünet után ily szép számban jelentek meg; felkéri az igazgatót a tárgysorozat ismertetésére.

1. Igazgató: bejelenti, hogy a választmányi ülésnek a nyári szünet alatt előfordult folyó ügyek képezik tárgyát. Ezek között első az élőponty kivitele, amelyre vonatkozólag a Külkereskedelmi Hivatal július folyamán értesítette az Egyesületet arról, hogy egy német halexportőr cég kompenzációs üzlet formájában friss és füstölt tengeri halat kívánna Magyarországra behozni. Ennek ellenében a német cég élőpontyot vinne ki, s amennyiben a tengeri halat vámmentesen engednék be, kieszközölné, hogy a ponty német kivitele szintén vámmentesen történhetné. Kérdi az Egyesületet, hogy a hazai termelés, illetve értékesítés szempontjából kívánatosnak tartja-e a szóbanforgó üzlet létrehozását. Az Egyesület elnöksége azt válaszolta az átíratra, hogy a hazai termelés feltétlenül megkívánja, hogy Németországba kompenzációs üzlet útján kontingensen kívüli élőponty mennyiséget is exportáljunk. A füstölt tengeri halat azonban nem tartjuk megfelelő kompenzációs cikknek, mert azt a magyar piacon aligha lehetne nagyobb

mennyiségben elhelyezni. A Külkereskedelmi Hivatal talán érdek-
lődnék iparcikk vagy fűtőanyag iránt, amelyek ellenében köny-
nyebben lehetne a halat kivinni.

Az Egyesületnek ez az átirata a Külkereskedelmi Hivatal útján
a Magyar Nemzeti Bankhoz jutott, ahonnan aug. 16-án, anélkül, hogy
azt kértük volna, az a válasz érkezett, hogy Németországba élőpon-
tyot iparcikk, vagy fűtőanyag behozatal ellenében nem vihetünk ki.

Mivel halexportunk ezidőszert nincsen kétségbeesítő hely-
zetben, a választmány a bejelentést tudomásul veszi.

2. Még június hó folyamán kértük a m. kir. Államvasúta-
kat, hogy ez év augusztus végéig a halszállító kocsikban feladott
halküldemények fuvardíjára nézve a nyárra azt a kedvezményt
adják meg, hogy az általános díjszabástól eltérően, a fuvardíj a
a halszállító kocsik raksúlyának feléért számítassék. Az Állam-
vasútat ezt a kérésünket teljesítették, minthogy azonban ez csu-
pán nyári kedvezményt jelentett, július hó 17-én újabb kérel-
met nyújtottunk be és pedig azt, hogy a 15 tonnás halszállító
kocsik fuvardíjának kiszámításánál a „b” alosztály díjtételei le-
gyenek irányadók. Az Államvasútat igazgatósága szeptember hó
14-én értesítette az Egyesületet, hogy ezt a kérelmet nem telje-
sítheti, mert az az árudíjszabások alapelveibe ütköznék.

Tudomásul szölgál.

3. Az Egyesület szeptember hó 22-én a földművelésügyi
minisztériumtól kérte a múlt évi export-prémiumok engedélyezé-
sét ez évre is, mivel a halárak még tovább csökkentek és a ki-
viteli lehetőségek semmivel sem lettek jobbakk az előző évinél.

Igazgató bejelenti, hogy a kérdés miniszterközi tárgyalásán
résztvevő és nezte szerint kedvező mederben halad az elintézés, csu-
pán a német kivitelnél lesz előreláthatólag az a megszorítás, hogy az
exportprémiumot csak abban az esetben fogják megadni, ha Német-
országban az élőponty ára q-ként 120 pf-ben fog megállapítani.

Zimmer Ferenc választmányi tag kéri, hogy az exportpré-
mium kedvezménye ne csupán az élőpontyra és compóra, hanem
a balatoni fogásra is terjesztessék ki.

Igazgató kijelenti, hogy a külkereskedelmi osztálynál el
fog jární a fogas exportprémiumának engedélyezése érdekében,
s minthogy tavaly a fogásra szintén ki volt terjesztve az export-
prémium, biztosra veszi, hogy ez évben sem lesz akadály az
engedélyezésnek.

Hirsch Géza választmányi tag kéri, hogy az exportprémium
beadványa a „Halászat”-ban közzétéssék, hogy ezáltal a tógaz-
dák a prémium engedélyezéséről tudomást szerezzenek. Előző
években nézeteltérések fordultak elő a termelők és a kereskede-
lem között, vajjon a prémium kit illet, s ekkor a termelők azzal
védekeztek, hogy az eladás idején a prémium engedélyezéséről
tudomással nem bírtak. Nehogy ez évben hasonló eset forduljon
elő, célszerű az exportprémiumot kérő beadványnak teljes szöve-
gét a „Halászat”-ban közzétenni.

A választmány utasítja igazgatót, hogy az exportprémium-
nak a fogásra való kiterjesztése, valamint az exportprémium
beadványnak a „Halászat”-ban való közzélése iránt intézkedjék.

4. Zimmer Ferenc felolvassa a Külkereskedelmi Hivatal fo-
lyó év október 7-én kelt levelét a németországi pontykivitel felosz-
tása ügyében, melynek egyik bekezdése a következőket mondja:

„Ha a kontingens az arra jogosított részéről ki nem hasz-
nálatna, illetőleg a hivatal rendelkezésére bocsátatna, úgy a
fennmaradó kontingens a termelői érdekelttség bevonásával, a
termelők között kerül szétosztásra.”

A kereskedelem szempontjából szó nélkül nem hagyhatja
ezt az újabb esetet, amely szerint a kontingensek felosztásánál
a termelőket veszik figyelembe. A kontingensnél csak a keres-
kedelem jöhet figyelembe, ezért kéri, hogy az Egyesület
járjon el a Külkereskedelmi Hivatalnál, hogy a német kivitel so-
rán rendelkezésre jutó kontingenseket ne a termelők, hanem a
magyar kereskedelem kapja meg.

A választmány utasította az igazgatót, hogy tárgyalja meg
a kérdést a Külkereskedelmi Hivattal és eljárásának eredményét
a legközelebbi ülésen jelentse be.

A Záhony-Cigándi halászati társulat évi rendes közgyűlé-
sét október hó 26-án tartotta Kisvárdán, melynek egyedüli tárgya
az 1933—34. gazdasági év költségelirányzata volt. A közgyűlés a
költségelirányzatot 2032.52 P bevétellel és kiadással elfogadta. H.

Külföldi lapszemle.

A halpióca elmcósárosodott, savanyú tavakban lép fel. Nem
elég a kifogott halakat a szokásos eljárásokkal (Lysol-oldat stb.)
megtisztítani, mert az ily tóban a behelyezett halakat újra ellepi a
pióca, hanem teljesen kipusztítani csak úgy lehet, ha egy nyáron
át teljesen szárazra hagyjuk és feltörjük a tófeneket. Vízállások-
nak nem szabad maradni, teljes kiszáritás szükséges, — azon-
kívül meszezni és kaliumfoszfáttal le kell trágyázni.

(Korrespondenzblatt f. Teichwirtschaft, okt. 15.)

A német halközpont vezetője pótlólag kiadott rendeletével
szabályozza a haleladás eseteit. A tógazdaságokkal való kötése-
k-nél a nagykereskedő csak az előírt 17% spannungot és a szállí-
tási költséget számíthatja le a megállapított nagykereskedői árból,
még akkor is, ha egy másik nagykereskedőnek adja tovább a
halat. Teherautóval való szállításnál legfeljebb 35 pfennig kilo-
méterenkénti költség számítható fel.

A megállapított nagykereskedői ár okt. 23-tól pontyra 65—
72 márka, compóra 80—90 márka Zentnerenként.

(Fischerei Zeitung, okt. 29.)

A csehszlovák földművelésügyi minisztérium engedélyezte a
wittingau pontyok márkázását. Védjeggyel az úszóra erősítik az
ólomplombát.

(Der Deutsche Fischer, nov. 1.)

Az orvhalászat Csehországban igen elharapódzott az utóbbi
években. Fő oka ennek az, hogy sok a munkanélküli, akik a halas-
vizeket messzel, dynamittal pusztítják, s már a tógazdaságokat is
megdézsmálják. A brünni legfelsőbb bíróság döntvénye szerint a
jogosulatlan halfogas nemcsak zárt tógazdaságoknál, hanem nyílt
vizeknél is lopásnak lett minősítve. Ezzel kapcsolatban az orgaz-
daságra vonatkozó minősítést is ki kell terjesztetni arra, aki joga-
sulatlanul fogott halat vásárol, sőt bűnrészesség miatt eljárás alá
kellene vonni, aki lopott halat továbbad, tartányoz, vagy szállít.
Tilalmi idő alatt eladásra kínált halakat csak akkor szabad venni,
ha a kereskedőnek van származási igazolványa. Azonkívül a pia-
cokat is szigorúan kellene ellenőrizni, hogy méreten aluli halakat
ne árusítsanak.

(Der Deutsche Fischer, nov. 1.)

Vesszöböl készült ángolnavarsákat házilag állítanak elő a
jägerhofi állami halászati iskolában. A gyártáshoz szükséges
eszközöket és a fonás módját ismerteti a Fischerei Zeitung
okt. 22 és 29 száma.

I.

Élőhalak kellemetlen utóízt kapnak szennyezett vízben,
bár a fertőzés látszólag nem befolyásolja a halak egészségét, de
mégis nagy károsodást okozhat, mert a vásárló közönséget el-
riasztja a halfogasztaástól, és óvakodnak oly vízből kikerült halat
venni, amelyiknél ily kellemetlen ízt tapasztaltak. A szennyezés-
nek három esete szokott előfordulni: 1-szor: Mocsáriz, 2-szor:
Karbolos v. Kátrányos, 3-szor: Gyantás mellékiz.

A mocsárizt megkaphatják a halak, ha a lehalászásnál na-
gyon összezsúfolva hosszabb ideig vannak a felkavart iszapos
halágyban, de iszapmentes vizeknél, horoggal kifogott halnál is
tapasztható volt ez. Azért próbálták az okot visszavezetni bizo-
nyos vizinövényzet jelenlétére. Leger a kék algák egy fajtát, az
oscillatóriát, tartja a mocsáriz okozójának, a porosz halászati ál-
lomás kísérlete szerint is beigazodott, hogy a vizinövény anyag-
cseréjével függ össze a mocsáriz.

A karbol- és kátrányiznek mindig ipari vízszennyezés az
okozója, és ha ez olyan hígítású is, hogy vegyi úton alig mutat-
ható ki és a halakra nem is ártalmas, de azért átjárja a test szövetét,
a fogyasztásnál sokáig megmaradó kellemetlen száízjt okozva. —
Különösen kellemetlen hatása van chlor és phenol szennyezésnek.

A harmadik ily szennyezést, — a gyantás szagot —, a ná-
troncellulose gyárak vízbevezetése okozza, s különösen télen érez-
hető erősen a hatás. —

A fertőzés a fenti esetekben nemcsak a halak táplálék felvétele
útján következhetik be de a szennyezett vízben a kopolyúkon és
bőrön át is, s főleg a zsirtartalmú részeknél, a bőr alatti zsirszö-
veteken érezhető az utóiz.

Kapcsolatos kérdés, hogy mily módon lehet az így fertőzött
élőhalat ettől mentesíteni, illetve meddig kell azt tiszta vízben
tartányozni. Ez igen különböző, mert míg aetherikus olaj és gyanta
íznel már 48 órai tartányozás is elég, az iszapiz elvesztésére több
hét is szükséges. Idevonatkozólag szükségessé válnak arra vonat-
kozólag kísérletek, hogy milyen legyen a tartányvíz, vagy miféle
vegyszerek szükségesek a tartányvízbe a halak mentesítéséhez.

(Mitteilungen der Fischereivereine, okt. 1.)

Teletetők meszezésénél óvatosan kell eljárni. A teletetők
dezinficiálására és az ártalmas rovarok kipusztítására égetett
mészsel szokták a teletetőket beszórni. A múlt száraz ósz folya-
mán a teletetőbe betett piaci halak több helyen tönkrementek,
mert a mész a kopolyút és a bőrt összeégette. A mész azonban
csak akkor oldódik, ha szénsavat vehet fel, a víz alatt azonban
megeshetik, hogy heteken át megmarad maró hatása. Célszerű
azért a meszezés után a száraz tavat vízzel elárasztani, azután
leeresztetni, s a halak berakása előtt újra friss vízzel megtölteni.

(Fischerei Zeitung, okt. 8.)

A német halközpont a halkereskedelem részére a ponty-
osztályozást a következőkben egységesítette:

- I. oszt. 20—29-es (2.5—1.7 kg)
- II. „ 30—40 „ (1.66—1.25 „)
- III. „ 41—60 „ (1.23—0.83 „)
- IV. pikkelyes ponty

(20-as ponty = 2.5 kg, azaz 20 drb nyom egy Zentnert = 50 kg-ot.)
(Fischerei Zeitung, okt. 8.)

Az Oderának a hajózási érdekek folytán szükségessé vált szabályozása miatt a halászat sok kárt szenvedett s a régóta húzódozó kártérítési panaszoknak az új kormányzat vetett végett. A rheissbergi átmetszésnél egyszersmindenkorra 4200 márka kártérítést állapítottak meg a halászati jogtulajdonosoknak, azonkívül azok az átmetszett holtág halászáti jogát is megkapták. Más helyeken, ahol partburkolási és kotrási munkák okozták a kárt, szintén egyszersmindenkorra szóló kártérítést, és meghatározott értékű évi ivadékkihelyezés kötelezettségét állapították meg egyezség útján. (Fischerei Zeitung, okt. 8.)

A porosz földművelésügyi és közlekedésügyi minisztereknek ez év júniusában kibocsátott rendelete a halászat védelmére vonatkozó intézkedéseket tartalmaz víziépítkezések és vízhasználatok létesítése esetén. Ha az állami tulajdonú képező vízmeder halászati joggal van terhelve, a víziépítkezéseknél gondoskodni kell arról, hogy az e jogot ne sértse, amennyiben ez nem kerülhető el, a halászatra jogosultnak kártérítésre van joga. A vállalkozó köteles még a vízjogi engedély kiadása előtt a halászatra jogosulttal megegyezni. Nagyobb víziépítkezések létesítése előtt, amelyek a halászatra nézve befolyással lehetnek, az illetékes kerületi főhalászmestert is meg kell hallgatni.

A vízfolyások szabályozásánál és fenntartási munkáinál nemcsak a halászat károsítását kell elkerülni, hanem annak fejlesztését is elő kell mozdítani.

(Mitteilungen der Fischereivereine, okt. 1.)

Ausztria édesvízi halbevitele az 1933. év első felében. Dr Ing. Schalmann. Cikkirő már júniusban is foglalkozott a magyar-jugoszláv Ausztriába irányuló ponty-bevitel feltűnő növekedésével és akkor ezt a németországi beviteli halvámok felemelésével hozta összefüggésbe. Most az újabb statisztikai adatok felhasználásával annak a véleményének ad kifejezést, hogy az ausztriai halbevétel a németországi beviteli halvámok leszállításával sem fog apadni, mert a Magyarországból és Jugoszláviából származó nagy pontybevétel oka e két ország felfokozott nagy pontytermelésének kényszerítő hatása alatt történik. A statisztika mutatja ugyanis, hogy e két ország 1933. év első felében 1932. év első felével szemben csak 272 q hal piacát veszítette el Németországban, míg ugyane két ország, ugyanezen időközben Ausztriában elért beviteli többlete 2185 q-t tett ki.

Ezután felsorakoztatja cikkirő Ausztria 1930., 1931., 1932. évi és 1933. első felévi külkereskedelmi statisztikájának és Bécs város vásárhivatalának a halkereskedelemre vonatkozó adatait és azokat elemezve, megállapítja, hogy magának Bécsnek évi halfogyasztása kb. 10.000 q, melyből a hazai termelés csak 28 0/0-ot tud fedezni. Megállapítja továbbá az ausztriai haltermelés örvendetes fejlődését és ennek alapján a bécsi piac teljes ellátását tűzi ki célul az osztrák haltermelő elé. E cél elérésére a legalkalmasabb eszköznek tartja, ha az osztrák fogyasztó minden esetben wittingaui hűspontyot követel az eladótól.

Az ausztriai haltermelés védelme és fejlesztése szempontjából a meglévő vammédelmet és behozatali korlátozásokat elégtelennek tartja a külföldi konkurrenciára elleni védekezésre.

Tájékoztató közlőm még a következő összeállítást, mely a cikkben szereplő táblázatok főbb adatait tartalmazza.

Ausztria édesvízi halbehozatala.

	Magyarországból	Jugoszláviából	Egyéb országokból	Összesen	Ausztria pontytermelése
	m é t e r m á z s á b á n				
1930	4161	2953	2598	9712	2484 93
1931	6140	1758	1704	9602	2896 07
1932	3357	3514	1123	7994	3183 77
1933 I. fele	2217	3898	354	6468	359 57

(Österreichische Fischerei-Zeitung, No 10.)

Hogyan viseld magadat halpusztulás esetében.

- I. Állapítsd meg először is, hogy a hal mérgezés, vagy járvány miatt pusztult el?
- II. Próbáld az okot megállapítani.
 - a) küldj a legközelebbi hivatalos személyért (rendőr, csendőr stb.),
 - b) hozass egy tiszta literes üveget, a vízpróbavétel céljára,
 - c) időközben állapítsd meg:
 1. pontos időt,
 2. pontos helyet,
 3. a víz különlegességeit (hab, színezés, szag),
 4. a parti szennyek, lerakódások természetét,
 5. a döglődő halak viselkedését (lestüllyed, hátára vagy oldalára fekszik stb.),

d) e feljegyzéseket a hivatalos személy, vagy két tanu által láttamoztasd,

e) telefonálj vízfolyás szerint le és fel és kérdezősködj az ottani állapotokról (van-e haldöglés stb.),

f) kövesd a vízfolyást felfelé és próbáld a mérgezés okát, illetve helyét, vagy a mérget hozó mellékágot megállapítani,

g) ha, mire a vízfolyáshoz érsz, a méreg hullám már lement, gondolkodj azon, nem lehetne-e a hullámot utólag,

h) a vízpróbát küldd, amilyen gyorsan csak lehet, szakértőhöz, vagy laboratóriumba,

i) a mérgezett halakból legalább 3 példányt nagy levelekbe takarva, pergament papírba göngyölgetve küldd szakértőhöz (nálunk a halélettani és szennyvíztisztító kísérleti állomásra Bpest). Pakkolás ládában, express feladva, fűrészpör között jéggel.

III. Próbáld az okozott kár nagyságát megállapítani:

a) gyűjtsd a döglődőket össze és számold meg,

b) készíts kimutatást a különböző fajokról és jegyezd fel, ha ivadék is pusztult,

c) próbáld megvizsgálni, hogy a haltáplálék, a kis állatok is szenvedtek-e?

d) nézd meg, hogy élőhalak maradtak-e a mérgezett zónában és milyen fajok?

IV. Hassál oda, hogy a szakértő rögtön vizsgálatot végezzen. (Schweizerische Fischerei Zeitung, No 11.) H.

UJDONSÁGOK—VEGYESEK.

Az Országos Halászati Egyesület a kiviteli prémiumnak az évre való biztosítása céljából f. évi szeptember hó 22-én 115. sz. a., a következő kérvényt nyújtotta be a földművelésügyi miniszter úrhoz:

„Nagyméltóságú Miniszter Úr! Kegyelmes Urunk!

Alulírott Országos Halászati Egyesület a tiszteletteljes kéressel fordul Nagyméltóságodhoz, hogy a múlt évben érvényben levő export prémiumot, és pedig a Németországba szállított élő ponty és élő compó után 15 fillért, a lengyelországi szállítmányoknál pedig 20 fillért továbbra is kiutalni kegyeskedjék.

Szerények vagyunk kérésünkben, amikor a tavalyi prémium fenntartását kérjük, mert tavaly óta a halárak még tovább csökkentek és a kiviteli lehetőségek is romlottak, de gondoskodunk kell arról, hogy a külföldön versenyképesek legyünk és emellett a súlyos viszonyok közt élő termelőnek legalább előállítási költségeit biztosíthassuk.

Az idén sem lehetséges az élő halexport lebonyolítása az export prémium kiutalása nélkül, ezért Nagyméltóságod segítségét kell igénybe venni, hogy élő ponty kivitelünk, amely a múltban a 20.000 q-t is elérte és tavaly körülbelül a felére csökkent, további erős visszaesést ne szenvedjen.

A Németországból és Lengyelországból kiszorult élő ponty és compó feleslegeink elhelyezésére újabb piacok feltárására lesz szükség. Ezeknek a piacoknak élő pontyval való ellátása csak úgy lehetséges, hogyha az ezen országokba irányuló ponty- és compóexportunkat Nagyméltóságod hathatós támogatásába veszi. Így tisztelettel kérjük az angol, holland, francia és olasz viszonylatban 20 filléres, román viszonylatban pedig 15 filléres exportprémium engedélyezését, hogy ezekbe az országokba is megindíthatassuk kivitelünket. Ha ezeket a kedvezményeket Nagyméltóságod részünkre engedélyezni méltóztatnék, úgy reméljük, hogy feleslegeinket, amelyek a lengyel és német piacokról kiszorultak, ezekben az országokban elhelyezhetjük.

Bizunk abban, hogy az állam ezen befektetése nem lesz hiábavaló, mert olyan piacok megnyitására van szó, melyek idáig feltárva nem voltak. Reményünk van arra is, hogyha halainkat oda kivisszük és megkedveltetjük, ezeket a piacokat a viszonyok javultával állami támogatás nélkül is megtarthatjuk.

Bizvást reméljük, hogy Nagyméltóságod, aki a magyar tőgazdatisádalom támogatásában a múltban is előlért, ezt az életbevágóan fontos kérésünket is teljesíteni fogja.

Mely tiszteletünk nyilvánítása mellett, vagyunk Nagyméltóságodnak

Budapest, 1933. évi szeptember 22.

Tomcsányi V. Pál s. k.

az Országos Halászati Egyesület elnöke.

A kérelemnek tárgyalása a miniszterközi bizottságban már megtörtént s a bizottság nagy jóindulattal támogatta az egyesület kérését és az exportprémiumokat — ha nem is egészen a kért mértékben — engedélyezte is. Egyedüli kivétel volt a németországi kivitel, ahová az ottani jobb árakra való tekintettel csak az esetre engedélyezte a prémiumot, ha az élő ponty hivatalos árát kg-ként 1 M 20 pf-ben állapítják meg.

Reméljük, hogy ennek az intézkedésnek kedvező kihatású úgy a termelő, mint a kereskedő előnyösen fogja érezni. F.

Dunai halmegjelölések. F. évi szeptember hó 25-én a tolnai Dunán folytatódott a halmegjelölések, melyeket *dr Isgum Adám* tagársunk lelkes támogatása és áldozatkészsége nagyon megkönnyített. Ez úton is felhívjuk a dunamelléki halásztágtársaink figyelmét, hogy megjelölt halak fogásáról a m. kir. haléletani és szennyvíztisztító kísérleti állomást haladéktalanul értesíteni szíveskedjenek (cím: Budapest, II., Herman Ottó út 15. szám.).

A levélhez mellékelni kell a halról levett alumínium szalagból készült jelet, kiegyenesítve, s a jelentésnek tartalmaznia kell a következő adatokat: 1. A halfaj neve. 2. A fogás helye és ideje. 3. A szerszám neve (háló, horog, stb.). 4. A hal méretei (hosszúság centiméterekben a farokúszó végéig mérve és lehetőleg a hal súlya is.). 5. A beküldő (halász) neve és pontos lakcíme. Ez adatok beszolgáltatója a földművelésügyi minisztériumtól két pengő jutalomban részesül.

Gumi-karikával jelölt kecsegékre vonatkozó kérésünk már eredménnyel járt. A Magyar Tógazdaságok r. t. központi halraktárából voltak szívesek egy ilyen kecsegépéldányt október elején beküldeni. Ez a példány az érd-környéki Dunaszakaszon került elő. Gumija egész vékony (1, 5 mm), vörös és teljesen rugalmas, friss volt, s a halba mélyen bevágódott. Hálás köszönet a beküldőnek. *További adatok nagyon kívánatosak.* Dr U. E.

Árjegyzés. A Halbizományi és Halértékesítő rt. és a Zimmer Ferenc halkereskedelmi rt.-tól nyert értesítés szerint október hó folyamán a nagybani halárak kilogrammonként a következők voltak:

Édesvízi élőponty	nagy	1:00—1:10 P
	közép	0:90—1:10 "
	kicsi	0:85—0:95 "
Édesvízi jegeltponty		0:60—0:80 "
Balatoni fogassüllő	I. oszt.	4:50 — "
	II. "	3:20 — "
	III. és IV. "	2:00—2:60 "
Dunai stüllő	I. oszt.	3:60—4:00 "
	II. "	2:60—3:00 "
	III. és IV. "	1:30—2:60 "
Harcsa élő		2:00—2:60 "
Harcsa (jegelt)	vágó	2:60 — "
	közép	1:80—2:60 "
	kicsi	1:00—1:60 "
Csuka	jegelt	0:80 — "
Compó		0:80—0:90 "
Márna		0:90 — "
Kecsege		1:40—3:00 "
Kárász		0:85—0:90 "
Ón		0:50—0:80 "
Balatoni keszeg		0:40 — "

Forgalom vontatott, irányzat lapyha.

A lap kiadásáért felelős: Dr Unger Emil.

HALBIZOMÁNYI ÉS HALÉRTÉKESÍTŐ R.-T.

HALNAGYKERESKEDÉS BUDAPEST

Telep és iroda: Elárusítóhely:
IX., Csarnok tér 5. IX., Közp. vásárcsarnok.
Központi iroda: V., József tér. 8. T.: Aut. 809-22.
TELEFÓNSZÁM: NAPPAL: ÉJJEL: SZÁLL. OSZT.:
AUT. 856-36 AUT. 591-22. AUT. 687-16.
LEVÉLCÍM: BUDAPEST 4., POSTAFIÓK 271.

Megvesszük tógazdaságok egész haltermését, szállítunk a Magyar Tógazdaságok r. t. kezelésében levő tógazdaságokból elsőrendű gyorsnövésű cseh, bajor egy- és kétnyaras pontyokat, anyapontyokat s minden más tenyészhalat, megtermékenyített fogassüllő-ikrát, valamint etetési üzemre berendezett tógazdaságok részére különféle haltakarmányt.

MAGYAR TÓGAZDASÁGOK R.-T.

BUDAPEST, V., JÓZSEF TÉR 8.

TELEFÓN: AUTÓMATA 809—21. SZ.

LEVÉLCÍM: BUDAPEST 4., POSTAFIÓK 271.

Több mint 6000 kat. hold terjedelmű tógazdaságaiból szállít tenyésztésre

nemestörzsű egy és kétnyaras pontyot, pontyanyákat, harcsa-, fogassüllő-ivadékat és fogassüllő-ikrát a következő helyekről: Balatonföldvár, Bia, Bicske, Gelej, Hortobágy, Iszkaszentgyörgy, Mike, Nagyláng, Órpuszta, Pellérd, Sárd, Sáregres, Sárszentmiklós, Somogy-szentmiklós, Szabadbattyán, Tápiószecső, Tüsképusztáról és Varászlóról.

BARTA LIPÓTNÉ

HALKERESKEDŐ

IRODA: AUT. 850-71
TELEFÓN:
ÜZLET: AUT. 855-84

Budapest, IX. ker.
KÖZP. VÁSÁRCSARNOK

ZIMMER FERENC

Halkereskedelmi Rt.

Veszünk és eladunk bármily mennyiségű élő- és jegelthalat.

Telefonszámok:

Központi vásárcsarnok: Aut. 854—48.

Fióközlet: V., József tér Aut. 816—79.

Iroda: VIII., Horánszky u. 19. J. 335—39.

Budapest, Közp. Vásárcsarnok.

HALÁSZ-HÁLÓ

puha insleg és kötél, hálófonal, parafa-alattság, rebzsinór minden mennyiségben kapható

ÁDÁM MIKSA
RT.-NÁL BUDAPEST

Főüzlet: IV., Ferenc József rakpart 6-7. T.: Aut. 843-10.

..... A Ferenc József hid és Erzsébethíd között

Fióközlet: VII., Thököly út 16. szám. T.: József 361-71.

..... A Keleti pályaudvar ind. oldalával szemközt